

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Conferența națională.

În numărul nostru 15 am spus, că în Maiu vom avea conferența națională. Știrea se adevărește pe deplin prin faptul, că dl *Dr. I. Rațiu*, președintele partidului, concheamă pe Vineria viitoare, în 3/15 Maiu, la Sibiu, conferența prin următoarea

Convocare.

În Iunie 1894 'mi-s-a înmănat ordinațiunea ministrului de interne, nr. 321, referitoare la organizarea partidului nostru, cu însărcinarea, ca **se o aduc la cunoștința tuturor membrilor conducători ai partidului național român.**

Din cauze bine cunoscute publicului românesc, n'am putut până acum satisface acestei însărcinări, dar' mai virtos din cauză, că pe timpul când 'mi-s-a comunicat acea ordinațiune, eram puși sub pază polițiană, prin urmare restrinși în libertatea noastră personală de a ne putea întruni, ear' cătră finea lunii lui Iulie 1894 am fost duși în temnițele statului.

Astăzi însă, încetând de-o parte acele pedeci, ear' de altă parte văzând păreri ce zilnic se manifestă din toate părțile locuite de Români, mă ved îndemnat și totodată obligat de a satisface însărcinării mie date prin sus atinsa ordinațiune ministerială și spre acest scop, **convoc pe membrii conducători ai partidului național român, aici în Sibiu, la o conferență, pe ziua de 15 Maiu st. n. a. c.**

Ținerea acestei conferențe se impune prin situația în care se află partidul nostru în urma ordinațiunii ministeriale, care susține, că **adunări și partide** pe durata alegerilor se pot organiza pe baza articolului 104 din legea electorală, pe când reuniuni formate pentru o acțiune mai largă, și nu exclusiv pentru alegeri, se pot organiza numai pe baza unor statute aprobate de ministrul de interne.

Ordinațiunea aceasta ministerială consideră partidul nostru de o reuniune formată

pentru o acțiune mai mare, dar', neavând statute, îi interzice funcționarea mai departe. Adaugă însă ordinațiunea din chestiune, că **liberi sânt conducătorii partidului** de a continua cu activitatea reuniunii lor, dacă se vor conforma condițiunilor cuprinse în circularul ministrului de interne nr. 1508/1875, adică, vor face statute și vor exopera aprobarea lor prin ministrul de interne.

Se naște acum întrebarea: pe ce baze voim să fie organizat partidul național român?

Dacă el este organizat conform art. 104 din legea electorală, atunci de sine cade necesitatea unei orgânisări pe baze mai largi.

Dacă partidul național este a se considera, în înțelesul ordinațiunii ministeriale, ca o reuniune formată pentru o acțiune mai largă, atunci conducătorii partidului au dreptul de a face statutele prescrise de ministrul de interne și a le subțerne spre aprobare.

Prin urmare întrunirea conducătorilor partidului național este necesară și justificată chiar prin ordinațiunea ministerială mai sus citată, care recunoaște conducătorilor dreptul de a se organiza, ca partid pentru alegeri, sau ca reuniune pentru acțiuni mai mari, care scop nu se poate ajunge decât prin ținerea unei conferențe a **conducătorilor partidului**, în care accepția vor avă a se declara pentru una sau alta organizare de partid, și în cazul când s'ar hotărî organizarea unei reuniuni cu o acțiune mai largă, atunci vor trebui să facă statutele prescrise prin ordinațiunea ministerială mai sus arătată.

Dr. Ioan Rațiu.

Dl *Dr. Rațiu* concheamă pe „membrii conducători” ai partidului. Terminul acesta a fost pentru mulți neînțeles, știindu-se că la conferențele naționale se concheamă sau *alegătorii* peste tot, sau *delegații*, trimișii, cercurilor electorale. »Tribuna« aflând de nedumerirea ivită pentru acest termen, într'un articolu îl tâlmăcește în următorul chip:

»... *conducătorii* partidului sânt cei-ce representă partidul: *delegații cercurilor*, membrii

conferenței naționale. Lor le sună, lor li-se trimite convocarea».

**

Convocatorul admite două alternative ca basă la organizarea partidului: art. 104 din legea electorală, ori o organizare ca reuniune pe baze statutare conform circularului ministrului de interne nr. 1508 din 1875. Aceasta din urmă alternativă nu poate fi primită *din principiu* ca basă la organizarea partidului, prin urmare *nici ca obiect de discuțiune* nu poate obveni.

**

Ministrul Hieronymi își bazează ordinațiunea de sub nr. 321 din 16 Iunie 1894 pe circularul ministrului de interne Tisza Kálmán, nr. 1508 din 1875, unde se zice expres: *„Nemzetiségi egylet csak mint irodalmi és közmívelődési alakulhat”*. Astfel partidului național român îi este a priori ridicată posibilitatea a se constitui, ca atare, în *reuniune politică*, cu statute, care să le aprobe guvernul.

**

În privirea acestei dispozițiuni a circularului ministerial, adunarea națională din 28 Noemvrie 1894 dela Sibiu, a declarat hotărît, că *națiunea română respinge dela sine presupunerea, că ea se va pleca să se facă existența și activitatea sa politică pe baza deli arbițiului guvernului*, — care e în drept a aproba ori a nu aproba statutele cutărei reuniuni, după-ce odată 'i-s'au subțernut spre aprobare.

„Ordonanțele lui Hieronymi și comitetul”.

Într'un ton și cu aceeași răutate, ca presa șovinistă maghiară, »Gazeta Transilvaniei« de câțiva ani mă atacă și mă insultă în mod sistematic.

N'am răspuns atacurilor și insultelor personale, dar' dator eram se apă, în contra atacurilor, poziția și acțiunea comitetului, în interesul partidului național. Astfel am procedat, când am publicat în »Tribuna« (Nrii 262—263 și 265 ex 1894) articolii »Lumină să se facă«, dar' insultelor cu care »Gazeta« m'a întimpinat în articolii sei de fond despre »Diletanții politici«, eu nu am răspuns nimic.

1.

Iarna anului 1868 a fost o iarnă foarte grea. Dl avocat *T. Pop* din Baia-de-Criș eșise într'o comisie la Rîșculița. Era încă de dimineață, când sosi în comună. Cel dintâi om, cu care a dat față, era Iancu. Venise de vre-o două zile peste munte dela Vidra. Era îmbrăcat cu o bundă foarte bună, în preț cam de vre-o 40 fl.

— Bine că te întâlnii, Poți-mă duce și pe mine la Baia-de-Criș? — întrebă Iancu pe dl adv. Pop.

— Cum se nu, dle Iancu? După amăzi plecăm îndată.

Când vine se plece — bunda era numai până la brâu, o tăiasă pe mijloc.

— Da ce-ai făcut cu bunda?

— Ce să fac? — nimica! Întâlnii aci un biet de om, n'avea mai nimica pe el, îi dădui și lui.

2.

Pe la a. 1869 se afla un oficer de trianghiulare, Neamț de neam, dimpreună cu familia, în Baia-de-Criș. Soția acestuia își exprimă odată dorința, să mănca mămăligă românească. Dl avocat Pop, ca să-i facă plăcerea, o invită la cină. Din întâmplare seara vine și Iancu și fû oprit și el. Știind că nu-i place să 'i-se dee luare aminte, gazda

Acum însă, când conducerea partidului au reluat-o frunțașii vechi, și în contra mea se repețesc în forme noue vechile atacuri și insinuări, mă simt în dreptul legitimei apărări, ca să le resping cu toată hotărîrea.

Sub titlul »Ordonanțele lui Hieronymi și comitetul« »Gazeta Transilvaniei« (nrii 80, 81, 82 a. c.) aceleași lucruri, cari de atâtea ori le-a repețit în coloanele sale, le debitează de nou în contra adevărului și a faptelor pe-trecute, ca să lovească în comitetul substituit și îndeosebi în mine, susținând:

»că comitetul substituit n'a făcut absolut nimic în direcția, ca partidul să ia poziție serioasă față cu ordonanța ministrului Hieronymi;

»că Dr. G. Popovici și V. Mangra, se aflau sub presiunea, ori erau chiar în ascuns înțeleși cu sobolii astăzi bine cunoscuți;

»că în loc de-a face dar' un pas serios pentru a remonstra în contra ordinului ilegal și anti-constituțional și a veni astfel în apărarea partidului, moștenitorii comitetului 'l-au băgat și mai mult în nămol, și că:

»nici se putea altfel, când »Tribuna« și persoanele, cari au arangiat adunarea (din 28 Noemvrie 1894) ca dl V. Mangra, susțineau că »pentru resoane legale și constituționale nu ne putem opune ordinațiunii ministeriale«.

»Gazeta« mistifică, reproducând fals. Nu eu, ci comisia de 14, cu dl *Dr. Ales. Mocsonyi* spriginit de *Dr. Aurel Muresianu*, întrunită anume la Arad (14 Octomvrie 1894) a susținut și s'a pronunțat, că în urma ordinațiunii ministeriale, comitetul ca atare nu mai poate funcționa, și că ordinațiunii ministeriale nu ne putem opune. Eară eu, din acestea, am tras concluziunea logică punând întrebarea:

»Acum dacă pentru resoane legale și constituționale nu ne putem opune ordinațiunii ministeriale în ceea-ce privește sisterea activității comitetului central, ne-am putea oare opune în ceea-ce atinge interzicerea activității reprezentanței partidului național?...» *Eu din parte-mi sânt gata a o convoca* (reprezentanța partidului) *chiar sub firma comitetului, dacă e trebuință, și frunțașii partidului vor hotărî, ca să se convoace*». («Tribuna« nr 265 ex 1894).

Aceasta e declarațiunea ce am făcut-o și nu aceea, care 'mi-o atribue »Gazeta«, cu citate false, pe care 'și-a întemeiat »Neîntrecuta antitesă« (nr. 106 din 1895), ca să mă persiflize, că »neînfricatul și neîntrecutul luptător național răspunde fișpanului abia patru luni și jumătate după-ce a luat în primire scrisoarea secretă«. În Arad toată lumea știa, și directorul

nu-l recomandă oaspeților. Povestirea în vremea cîinei a decurs vesel în l. germână, luând și Iancu parte la ea.

La sfîrșitul cîinei doamna zice, că a auzit de »nebulul« Iancu, (Der narre Iancu) că e în Baia-de-Criș și se teme foarte mult să nu dee față cu el! A pus doi soldați la poartă, ca să păzească toată ziua. A auzit că nu poate suferi pe străini.

— Aș, aveți știre greșită despre Iancu, doamnă, — răspuse dl avocat Pop. Ce ați zice dacă 'l-ați vedea în seara aceasta aici în casă pe Iancu?

— Doamne ferește! Aș așteți de spaimă.

— Uitați, domnul acesta e însuși Iancu.

— A, nu se poate! Dumnealui e un domn de societate, complexant — nu se poate!

— Da, în adevăr: domnul Avram Iancu.

— Nu se poate, nu se poate!

Și n'a vrut să creadă cu nici un preț.

— Te rog, dle Iancu, spune că d-ta ești!

Iancu, adănc mâhnit, n'a răspuns nimic. S'a sculat frumos dela masă și fără nici o vorbă s'a depărtat.

A doua zi soția oficerului întâlnind pe dl avocat Pop, îi zice: »Ai avut dreptate. Domnul acela a fost în adevăr Iancu. 'L-am văzut azi-dimineață, trecea pe la fereastră, cântând din fluier...«

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Prietenie.

(Amicei mele L. P.)

Ascult la graiul tîu cuminte,
Mă uit în ochii tîi căprîi,
Și-mi pare totul ca nainte,
Durerile-mi par jucării.

Aș da din viața mea pustie
Ți-aș da din viață ani întregi
Pe-un cîas de caldă prietenie
Să te 'nțeleg să mă 'nțelegi.

Să știi la ce s'alină firea
Ca 'n miezul verei după ploii,
Când vii zimbînd spre mine, Myria,
Și cînd îmi tinzi buzele moi.

Durerile la ce s'alină,
La ce te-aș asculta mereu?
Sau doar' e dragoste străină
Ce-a rătăcit în pieptul meu?

Maria Cunțanu.

Episoade din vieța lui AVRAM IANCU.

I.

În urma amarelor desamăgiri, prin cari a trebuit să treacă inima atît de nobilă a marelui erou dela 1848, el a eșit, după cea din urmă întemnițare și tortură, cu creierul zdrobotit din prisoarea dela Alba-Iulia în Septemvrie 1852.

Locurile, pe unde a pribegit în vremea aceasta tristă, sînt ținutul Zarandului (Baia-de-Criș, Brad, Halmagiu), Cămpenii și Abrudul.

Baia-de-Criș, reședința comitatului Zaránd avea pe atunci multă intelighință română, mulți Români de inimă. Cercat-au aceștia în tot chipul să-l țină pe Iancu la ei, să-l îngrijească cu toate cele de lipsă, dar' n'au isbutit.

Mult dacă sta o zi la cineva și mult dacă țină două-trei zile o haină bună.

Pe la țeranii petrecea mai mult.

Pentru țeranul român a sângerat el când mintea-i era în floare, când din munții Abrudului răspănda fiori în dușmani, durerile țeranului român, nealinute nici pe lângă atâtea jertfe, 'l-au înfrînt: cu țeranul petrecea și împărția tot ce căpeta acum, când era numai o umbră a măriei sale de odinioară.

»Gazetei« se putea convinge, că scrisoarea, prin care fișpanul mă avertisează, ca să nu iau parte la întrunirile partidului național, mi-s'a înmanat abia pe sfârșitul unei patra dela data scrisorii, care dănsul o ia ca data înmanării, — și în urmăre, nu puteam răspunde mai curând fișpanului. Antagonismul personal însă la directorul »Gazetei« e mai mare ca iubirea lui de adevăr.

Că din cauza, că Dr. G. Popovici și eu am fi fost înțelegi cu »sobilii« astăzi binecunoscuți, comitetul substituit n'a făcut nimic, ca partidul să ia poziție pentru a remonstra în contra ordinului ministerial, aceasta este o arusațiune nu numai nedreaptă, dar' și malițioasă. Comitetul substituit a stat în legătură cu comitetul întemnițat și au condus acțiunea partidului național în direcțiunea contemplată de el, și îndigetată în următoarea scrisoare a dlui Dr. Rațiu:

Domnule!

»Conform ordinațiunii ministrului de interne Nr. 321. partidul nostru național numai pe basa unor statute își mai poate avea conducători legali recunoscuți.

»In afacerea aceasta trebuie a se convoca o adunare a alegătorilor români.

»Vă rog deci să binevoiți a veni pe ziua de Marți, 17 Iulie n. a. c. la Sibiu, ca într'un cerc restrâns și în chip intim să ne sfătuim asupra zilei și modalității conchermării alegătorilor români.

»Imi place a crede, că având în vedere situația creată prin ordinul ministerial, nu veți lipsi să grăbiți aici, ca într'o frățescă consfătuire să avisăm la cele-ce sunt de făcut, mai ales că suntuți designați între persoanele, ce trebuie să iscălească convocarea.

»Primiți, etc.

Sibiu, 11 Iulie 1894.

Dr. Rațiu m. p.

Consfătuirea celor invitați a urmat pe ziua indicată, când totodată s'a stabilit și textul convocatorului pentru adunarea alegătorilor, după-cum »i-am spus și altă-dată »Gazetei«: Nouă zile după această consfătuire, dl Dr. Rațiu a fost apoi deținut și escortat în temnița Seghedinului; ear' adunarea proiectată, din cauza tractărilor întreprinse cu scop ca să angagem la acțiune comună pe toți factorii partidului, nu s'a putut ținea decât în Nov. 28 an an. 1894.

Aceasta a fost adunarea partidului însuși, care deja atunci a luat poziție față cu ordinul ministerial, declarându-l de neconstituțional, și protestând în contra lui, ca neîntemeiat pe nici o lege pozitivă a patriei.

A remonstra în contra lui, la guvern ori la parlament, au fost idei combătute și abandonate deja în comisia de patrusprezece dela Arad, pe motiv, că din principiul politicii de rezistență pasivă, partidul național ca atare, nu ar putea să se adreseze guvernului ori parlamentului, fără a-și părăsi poziția sa principială.

Tot adunarea națională din 28 Noembrie (a. 1894) față cu ordinul de dizolvare a comitetului, a declarat că membrii comitetului central alesi în conferința națională din 1892, precum și aceia, cu cari comitetul s'a întregit ulterior, s'unt bărbați de încredere ai partidului. Nu a fost dar' vorbă, și nici nu era nevoie, ca dlui Eugen Brote să i-se voteze separat încredere, când aceasta li-s'a votat odată, fără

excepțiune, tuturor membrilor comitetului. Propunerea, de care amintește »Gazeta« că a căzut cu lipsa numai de un vot, este cea făcută de dl Dr. Ales. Mocsonyi în comisia de 14 la Arad: ca să recunoaștem stările, ce ni-s'au creat în stat de legale și constituționale, fără rezervă.

E bine, că în aceste vremuri de sensaționale »desvêliri« »Gazeta Transilvaniei« revine la chestiunea asupra căreia zicea (nr. 261 din 1894) că »în ajunul adunării din Sibiu s'a ivit în sinul partidului nostru național o divergență de vederi principială«. Vorba era de precizarea punctului prim din programul național și a recunoașterea legalității uniunii Transilvaniei cu Ungaria în sensul propunerii dlui Dr. Ales. Mocsonyi.

Dl Dr. Aurel Mureșanu, a declarat în termeni foarte precizi și categorici, că dănsul nu recunoaște legalitatea uniunii. Provoacat însă de Dl Dr. A. Mocsonyi ca să facă propunere în sensul acesta, dănsul nu numai c'a făcut-o, ci a votat chiar pentru recunoașterea legalității. Astfel, că propunerea dacă totuși a căzut la votare, este de a se mulțumi mai ales dlor Dr. Isac și Dr. Amos Frâncu, cari cu un admirabil aparat științific au explicat și au susținut revendicarea autonomiei Ardealului pe baza legilor fundamentale și a dreptului public ardelenesc.

Aceste »desvêliri« dator eram să le fac în interesul partidului național, ca obiect de meditare, mai ales acum, când din mai multe părți s'a reclamat cu insistență convocarea conferinței delegaților și ea s'a și convocată.

V. Mangra.

Milleniul în Orăștie.

Clubul maghiar din Orăștie, a făcut în reprezentanța orășenească propunerea, ca și orașul nostru să sêrbeze milleniul, anume așa, că în 9 Maiu, reprezentanța să țină o ședință festivă, în care între altele să pună temeiul unui fond pentru un spital orășenească; să se planteze 1000 de stejari ca aducere aminte de milleniu; după ședință întreagă reprezentanța să meargă în biserică romano-catolică; la 1 oară să fie prânz sêrbătoresc; după amiază petrecere cu joc, etc.

Propunerea aceasta a clubului unguresc s'a trimis cluburilor celorlalte, săsesc și român, sê-și deee părerea și să se alature la ea.

Clubul românesc, în o ședință a sa ținută Mercuri, sub președința dlui Dr. I. Mihai, a hotărât că nu poate primi propunerea și invitarea clubului maghiar și nu va lua parte la aceste sêrbări dacă s'ar arangia totuși. N'ar avea însă nimic în contra dacă milleniul s'ar eternisa în altă formă, hotărând reprezentanța ca de aci înainte, să se deee an de an trei stipendii pentru trei tineri meseriași (un român, un sas și un ungar) cu care aceia să poată merge să facă praxă, să se desvîrșască, în meseria lor.

ear' explicarea tablourilor, prelucrată după profesorul Gr. Tocilescu.

Cei-ce cunosc frumoasa publicație »Im Fluge durch die Welt«, pot înțelegă îndată de ce e vorba. »Albumul pitoresc al României«, e același lucru, cu deosebirea că se mîrginește la România singură, scoțând la iveală frumusețile ei, prin chipuri de tot reușite, însoțite de explicări pe scurt.

Va apare în 25 fascicole, cuprinzând de tot 200 tablouri. Fascicolul cu un leu. Fascicolul I, apărut deja, cuprinde:

»Ateneul din București«, fotografia reușită a mândrului palat al Ateneului, o podoabă din cele mai de frunte a capitalei României; »Portul Cerna-Voda« cu o parte din »Podul Regele Carol I.« peste Dunăre. Ceva măreț. »Satul Rucăr«. »Calea Victoriei în București«. »Sătenii români din Plopeni«. »Schitul Ialomita«. »Valea Cerbului«, un chip drăguț de tot, și »Prăpăstia Dimbovicioarei«.

Prețiosul album apare în același timp și în limba germană și franceză, pentru a mări interesul străinătății față de mândra țară-Românească.

Nădêjduim că familiile române inteligente, toate, vor grăbi a se abona la această operă, ce va fi o podoabă prețioasă a case-lor lor.

În Orăștie primește abonamente și comande librăria F. Schäser.

Picolo.

Ridiculus mus.

Puternicii dela comitat amenințau în numărul 17 al foii lor din Deva »Hunyad«, că o să iasă cu dovezi, să arate cum protestele ce s'au înaintat contra ședinței festive, au fost numai roade a »amăgirii« poporului, și că același popor, »luminat«, vezi Doamne, de ei, se va întoarce dela pasul făcut și o să le deee dreptate. Ne așteptam la treabă mare. În numărul trecut al fițuicei lor au eșit cu tot ce au putut, la iveală. Eată cu ce:

Din Jibot ci-că 12 inși ar fi zis că dacă-i așa cum li-a spus fisolgabirêul Fodor, apoi își retrag subscrierea. Sê nu uităm că din Jibot au scris 80 de inși protestul, și cei 12 s'unt lucrători la fereștrăul de acolo, și »Măria Sa« s'a dus la ei la locul de lucru și acolo i-a »luminat«. Dar' cei 78 unde rămân?

În Scroafa din cei 74 subscriși, ci-că 11 inși s'ar fi clătînând; în Ormindea dintre 46 spun că ar fi 8 clătînători; în Peștera dintre 45 ar fi 5; din Câmpului-neag 2 și din Roșcani 5.

Noi am publicat în »Revistă« abia pe jumătate din comunele câte au înaintat proteste, și numai din cele 24 de comune ce noi le-am publicat, protestele au fost coperite cu peste 1500 subscrieri.

Și deșii vin ca cu lucru mare, că între atâția bărbați după multe amenințări și întortocheri a adevêrului, au aflat — 43 de inși cari să fi spus că ei se retrag dară! Dar' aceea nu o spun solgabiraele că ce răspunsuri au primit dela marea mulțime a celor-ce au rămas hotărâți pe lângă cuvêntul dat, cum se și șede la bărbați! Asta nu o spun.

Iși poate închipui omul câtă îngrijire și seamă pe cei-ce s'unt avisați numai la plățile lor, cu ce fel de cuvinte au binecuvântat pe puternicii de sus dela oțărnuire, cari știu să facă pompă și să benchetuească, dar' la dirigătorii din provincie nu se gândesc, cu toate că doar' și aceștia s'unt »patrioți«. Multe și-au auzit milleniul în Deva în ziua de 1 Maiu și multă mahnire ungurească s'a vêrsat asupra-i.

Vorbă scurtă: au vrut să ne deee pe noi de rușine, și au dat un privilegiu bun poporului nostru, de i-a împins pe ei în groapa ce ni-o săpau nouă.

Lăudăm pe frații noștri dela sate pentru această frumoasă ținută a lor.

Vicișpanul întrebă.

Luni, în săptămâna asta, d-nii Fr. Hossu-Longin, Dr. A. Muntean, Dr. Al. Hossu și Ales. Moldovan seu. în urma știrilor că solgabiraele au luat-o la colindate prin comune să șicaneze pe oamenii cari au înaintat proteste la comitat, s'au dus la vicișpanul comitatului nostru, Hollaki Artur, și i-au întrebă dacă are știre despre pașii solgabiraelor și dacă cu știrea dănsului se face asta ori ba? Vicișpanul încurcat nițel de această pășire neașteptată față de d-sa, a răspuns că da, cu știrea lui s'a făcut, pentru-că erau subscriși mulți cari nu știu scrie, și voia să vadă de au știre despre asta, dar' pe cei-ce cu mâna lor s'au scris, nimeni nu i-a întrebă. Cercetarea a scos la iveală că unii dintre cei subscriși n'au știut limpede de ce e vorba, că ar fi fost »amăgiți«, dar' a scos și aceea la iveală, că mulți, deși nu știu ceti și scrie, au declarat că consimt cu cele cuprinse în protest, și-l susțin!

S'a născut apoi o discuție vie între cei patru domni și vicișpan, asupra întrebării dacă a fost el în drept a porni astfel de cercetări și de se potriveșc ele ori nu cu libertatea constituțională chezeșuită prin legi poporului? »Din răspunsurile ce le-a dat vicișpanul la aceste întrebări, — spune »Gazeta« de Joi în o corespondență ce are despre aceasta, — să vedea că el a fost împins de alții, și ce-a făcut a făcut mai cu seamă pentru ochii lumii, ca se vadă șovinistii de sus ce vicișpan »harnic« este el!

»Interesul ce s'a arêtat prin pasul făcut din partea fruntașilor pentru popor și cauza

lui, va încredința, credem, pe vicișpanul comitatului Hunedoarei, că fruntașii poporului român s'unt la postul lor, și știu să se întreprună pentru el când se recere, ear' în viitor, credem că dl vicișpan se va feri de asemeni întreprinderi »patriotice« (cercetările și infricările) fără de nici o basă legală și fără nici un scop, dacă nu acela de a terorisa pe bieții oameni și așa destul de urmăriți și apăsați de toate poverile«.

Milleniul.

În numerii 13 și 14 ai »Revistei« din estan, am publicat câte-o știre, că anume ce fel de »ouă roșii« s'au dat de Paști unor slujbași de-ai comitatului nostru: au fost minăți acasă cu mâna goală când s'au dus să scoată plățile pe Aprilie. Era atunci vorbă numai de o parte de oficanți, anume de cei alesi în comitat ce-și au plata tot dela comitat, scoasă ca contribuție dela locuitori. Cei-ce își au plățile din vistieria țerii, dela cassa statului însă, primiseră. Dar' norocul cestor din urmă se vede că pismuia pe al celor dintâi, și de-aceia s'a grăbit să aducă și el la ai sei un dar. Aceia au primit ouă roșii de Paști, ceștia să primească un poclon de »milleniu«! Și li-a adus. »Gazeta Transilvaniei« în numărul seu de Dumineca trecută, în o scrisoare primită dela corespondentul seu din Deva, ni-o povestește aceasta precum urmează:

»Milleniul în Deva s'a început azi în mod foarte bătător la ochi. Domnii dela judecătorie, dela comitat și dela celelalte oficii și dirigătorii, au fost foarte inspăimântați astăzi, fiindcă mergând înainte de amiază la perceptorat să-și ridice plățile, li-s'a răspuns, că nu li-se pot da, deoare-ce încă n'au sosit banii dela Pesta.

Iși poate închipui omul câtă îngrijire și amărăciune a cuprins pe toți și mai cu seamă pe cei-ce s'unt avisați numai la plățile lor, cu ce fel de cuvinte au binecuvântat pe puternicii de sus dela oțărnuire, cari știu să facă pompă și să benchetuească, dar' la dirigătorii din provincie nu se gândesc, cu toate că doar' și aceștia s'unt »patrioți«. Multe și-au auzit milleniul în Deva în ziua de 1 Maiu și multă mahnire ungurească s'a vêrsat asupra-i.

În urmă hotărârii congregației ultime de aici, ca comitatul să țină o ședință festivă, hotărîre, contra căreia a fost protestat domnul Francisc Hossu Longin prin cunoscuta contra-propunere, Români din mai multe coraune ale comitatului au adresat proteste în scris, contra ținerii ședinței festive, la vice-spanul de aici.

Acum vice-spanul a pornit o goană formală în contra celor-ce au scris acele proteste și le-au publicat în »Revista Orăștiei«. În mai multe cercuri solgabirêii au eșit în comune, au citat pe subscriși și i-au amenințat și terorizat în toată forma, cerend să le spună cine li-a făcut protestele, și întrebându-i, dacă știu ce au scris, dacă știu ce va să zică milleniul și câte alte de toate.

În zilele trecute a fost în comuna Leșnic, unde solgabirêul Csulai s'a blamat strașnic, căci oamenii citați și ascultați au recunoscut că ei inși au scris protestul, că știu ce cuprinde și că nu vreau să sêrbătorescă nici să dea din banii lor pentru acele sêrbări. Apoi luând în batjocură pe solgabirêu, au declarat că nu subscriu protocolul, ce s'a luat.

Așa se întroduce faimosul milleniu în comitatul nostru!»

Contra milleniului.

Nu avem loc și puțință de a cuprinde toate semnele de nemnțumire ce lumea le-a ridicat deodată din toate părțile asupra îngâmfării naționale maghiare ce se arată în așa poreclitul milleniu! Le Vom înșira pe scurt numai.

Studentimea vieneză.

Precum am spus în numărul trecut, studentimea vieneză a fost conchermat pe azi săptămâna, o mare adunare în Viena, în care să protesteze contra sêrbătorii ungurești falsificătoare a adevêrului. Poliția însă a oprit, în ajun, țineria adunării, sub cuvânt că n'ar fi fost înștiințată la vreme. Asta a stîrnit ferbere mare între studenți. Ei s'au adunat îndată într'alt loc și au scris un protest ful-

„Albumul pitoresc

al

„ROMÂNIEI“

Sub titlul acesta s'a început în România o publicație care va înveseli pe toți Români iubitori de frumos, după-ce vor ști de ce e vorba.

E o »culegere de tablouri, reprezentând cele mai interesante regiuni, orașe, opere de artă, din timpurile vechi și noue, scene de viața poporului, tipuri și costume românești«, publicată această culegere, după fotografii făcute de fotografii din București Franz Duschek,

Ioan Oargă.

Zarand, Maiu 1896.

BIBLIOGRAFIE.

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“.

Eată cei mai noi numeri:
 Nr. 35. «La gura sobei», de D. Stăncescu, snoave și basme (cu portret).
 Nr. 36. «Povești de Crăciun», de mai mulți autori.
 Nr. 37. «Proză și epigrame», (cu portret și iscălitură) de Radu D. Rosetti.
 Nr. 38. «Werther», (cu ilustrații) de Goethe.
 Nr. 39. «Povestea vorbeii», (partea a III-a și ultima) de Anton Panu.
 Nr. 40. «De prin veacuri», (vol. II și ultim) de Carmen Sylva.
 Nr. 41. «Noțiuni asupra științelor», de Huxley, traducere.
 Nr. 42. «Doruri și amoruri», poesii de A. Depărățeanu (partea I.).
 Nr. 43. și 44. «Elocuența română», vorbiri frumoase adunate dela cei mai mari vorbitori români, de Gh. Adamescu.
 Nr. 45. «Doruri și amoruri», poesii de Alex. Depărățean, (partea II.).
 Nr. 46. «Dușmanii noștri. Cine-i uci-gașul?» Prea frumoase povestiri ușoare din știința medicală, de Dr. A. Urechia. O carte în care e de minune împreunat frumosul cu folosul, petrecerea cu do-bândirea de folositoare cunoștințe.
 Nr. 47. «Cântece și plângeri», poesii de Mich. Zamfirescu (partea II.).
 Nr. 48. și 49. «Elocuența streină» adunare de vorbiri alese din cei mai mari măestri ai vorbii în istoria lumii din vechime până azi: Demostene, Cicero, Ioan Chrisostom, Napoleon, Bismarck, etc. de Gh. Adamescu.
 Nr. 50. «Convorbiri despre artă», de E. Pecaut și Ch. Baude traducere, de Dumitru Stăncescu, o prea folositoare carte pentru tinerimea dela gimnasia și de prin seminare mai ales!

Nr. 51. «Din goana vieții», poesii de A. Vlahuță, cu portretul și iscălitura poetului.
 Nr. 52. »Prieten«, roman de dulcele scriitor Francois Coppée, tradus de Dumitru Stăncescu.
 Nr. 53. »Doi trandafiri și Lacrimi de copii«, nuvele de multă frumseță, de Wildenbruch, traduse de L. M.
 Nr. 54. »Patriotul«, după Paul Bourde, tradus de D. Stăncescu, carte ce arată frumseța simțământului patriotismului.
 Nr. 55. »Din inimă«, poesii de Radu D. Rosetti.
 Nr. 56. »Convorbiri despre artă«, vol. II. de E. Pecaut și C. H. Baude, trad. de D. Stăncescu
 Nr. 57. »Din goana vieții«, vol. II. de A. Vlahuță.

Toate se pot avea dela librăria dlui F. Schäser în Orăștie ori «Institutul Tipografic» în Sibiu!

LOTERIE.

Tragerea din 25 Aprilie st. n.	Budapesta: 22 37 34 53 58
Tragerea din 2 Maiu st. n.	Timișoara: 54 19 28 35 50
Tragerea din 29 Aprilie st. n.	Sibiu: 32 22 68 79 14

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI
dela 28 Aprilie — 4 Maiu st. v.

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
Dum. a 6-a d. Paști, a Orbului gl. 5, sft. 8.		
Dum.	28 Apost. Iason	10 Antonius
Luni	29 SS. 9 M. din Chizic	11 Mamertus
Marti	30 Apost. Iacob	12 Pancraț
Merc.	1 Proroc. Ieremie	13 Servatius
Joi	2 (†) Înălț. Domnului	14 (†) Înălț. D.
Vineri	3 S. Muc. Timoteu	15 Sofia
Sămb.	4 Mța Pelagia	16 Ioan P.

87 (345) **LIBRĂRIA** 2—26

lui

F. Schäser în Orăștie (Szászváros)

F. Schäser recomandă on. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școlile populare cât și pentru gimnazii, precum și tot felul de recuizite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' îndeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„Biblioteca pentru toți“ sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum 56 numeri. A se vedea cari sunt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă **numai 16 cr.**

Asemenea recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită:

„Biblioteca de popularizare“ ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 18 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă **numai 16 cr.**

Iubitorilor de romane le va face negreșit o plăcere recomandându-le:

„Biblioteca romanelor celebre“ ce a început să apară tot în Craiova la R. și I. Samitca. Tot la 2 luni un roman, de peste 300 pagini, frumos și bun, cu **numai 75 cr.** volumul.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicație, numită:

„Biblioteca nouă“ din Craiova, edată de G. Sfetea. Publică volume de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu **numai 8 cr.** fiecare volum.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »Revista« vestește pe cetitori la rubrica »Bibliografie« ori »Cărți nouă«. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat.

134 szám
1896

91 (346) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1896. évi 480 és 4330/1894 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt Csimporesc Iuon és Nasta Avram javára Nasta Nicolae I. Adam ellen 160 frt 50 kr. és 55 frt s jár. erejéig 1896. évi február hó 18-án és 1894. évi november 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 837 frtra becsült lóvak, szarvas marhák, juhak és ruhaneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fentti kir. bíróságnak 1277/1896 és 2358/1896 sz végzése folytán 160 frt 50 kr. és 55 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi hó napjától járó% kamatai és eddig összesen 90 frt 65 kiban bíróilag már megállapított költségek erejéig alperesen lakásán Kosztesden leendő eszközzésére 1896. évi május hó 12. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Kelt Szászvároszon, 1896. évi április hó 14. napján.

Kónya Ferencz,
kir. bir. vghjtó.

90 (347) **A V I S.** 1—4

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința onoraților mei mușterii din Orăștie și jur, și pe această cale, că

Prăvălia mea de cărnuri afumate

ce se afla până acum pe »Strada Promenadei«, dela 1 Maiu încoace, o am strămutat în **Piața-mare nr. 3.**

Rog dreptaceea pe onorații mei mușterii și pe toți cari doresc a avea **cărnuri afumate, șunci, salame, cărnați de tot felul, etc.** a mă onora cu comande, servindu-le eu cu marfă bună, proaspătă și cu prețuri moderate, în toată bunăvremea.

Cu distinsă stimă

Michael Fleischer,
afumător de cărnuri.

Prăvălie de închiriat.

Negustoria cu drept de trafică, și sare bine arangiată și în loc cercetat așezată a

Ved. TECLA TRIF

din Băița (H.-Boicza) **se dă spre închiriat**, dimpreună cu două odăi de locuit.

Doritorii a închiria această prăvălie se se adreseze de-adreptul la subscrisa.

Tecla Trif.

84 (348) 4—4

Sacii se primesc înderept numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie
a lui
Rudolf Kaess.

63 (349) 24—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire **comercianților din provincie**, spre vnzare:

Făină de pâne și aluaturi

în totdeauna **proaspătă, excelentă și ieftină**, în saci, și produsă exclusiv din grâu de Tisa, cu prețurile mai jos indicate:

Nrul:	0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8	Gries
75 Kl.	12.40	11.80	11.20	10.60	10.20	9.80	9.30	8.40	7.50	6.80	13.20

Sacii cei mari se rescumpără cu 20 cr.